

[Strona Główna](#) > ... > [Sprawy Rodzinne I Dziedziczenie](#) > [Uprowadzenie Dziecka Przez Jednego Z Rodziców](#) > [Rozpatrywanie spraw o powrót dziecka przez sądy](#)

Rozpatrywanie spraw o powrót dziecka przez sądy

Czy Twoje dziecko uprowadzono do innego kraju UE bez Twojej zgody lub z naruszeniem orzeczenia sądu?

Prawo UE przewiduje system współpracy sądowej zapewniający szybki powrót dziecka do państwa członkowskiego, w którym ma ono miejsce zwykłego pobytu.

1. Jakie przepisy unijne mają zastosowanie?

Jeżeli dziecko bezprawnie uprowadzono do państwa członkowskiego innego niż to, w którym dziecko to miało wcześniej miejsce zwykłego pobytu, lub jest tam bezprawnie przetrzymywane, zastosowanie ma [konwencja haska z 1980 r.](#) uzupełniona rozdziałami III i IV [rozporządzenia Bruksela II ter.](#) Stosowane jest we wszystkich państwach członkowskich UE z wyjątkiem Danii.

Praktyczny przewodnik dotyczący stosowania rozporządzenia Bruksela II ter znajduje się na stronie: [Publikacje Europejskiej Sieci Sądowej](#).

2. Jak wygląda postępowanie przed sądem i jakie kwestie sąd bierze pod uwagę podczas rozstrzygania sprawy powrotu dziecka?

Postępowanie w sprawie powrotu dziecka wszczyna się przed sądem państwa członkowskiego, w którym dziecko aktualnie przebywa. O wszczęcie postępowania może wystąpić rodzic domagający się powrotu dziecka, bezpośrednio lub z pomocą organu centralnego.

Sąd rozpatruje wniosek w trybie przyspieszonym. Jeżeli nie wystąpią nadzwyczajne okoliczności, orzeczenie powinno zostać wydane w ciągu sześciu tygodni od daty wpłynięcia wniosku do sądu.

Głównym zadaniem sądu, przed którym toczy się postępowanie o powrót dziecka, jest ustalenie, czy doszło do uprowadzenia (tj. czy dziecko zostało przewiezione do państwa członkowskiego innego niż państwo, w którym zwykle mieszkało przed uprowadzeniem, lub zostało tam zatrzymane, z naruszeniem prawa do pieczy nad dzieckiem przysługującego innej osobie), a jeśli tak – zapewnienie szybkiego powrotu dziecka do państwa członkowskiego, w którym miało miejsce zwykłego pobytu przed uprowadzeniem.

W szczególności sąd sprawdza, czy:

- dziecko zostało uprowadzone do państwa członkowskiego innego niż państwo członkowskie, w którym miało miejsce zwykłego pobytu przed uprowadzeniem, lub zostało w takim państwie zatrzymane,
- uprowadzenie lub zatrzymanie narusza pieczę nad dzieckiem oraz
- piecza nad dzieckiem była, wspólnie lub samodzielnie, wykonywana lub byłaby wykonywana, gdyby uprowadzenie lub zatrzymanie nie nastąpiło.

Jeżeli warunki te są spełnione, sąd co do zasady nakazuje powrót dziecka, chyba że ma zastosowanie jedna z ograniczonych przesłanek odmowy przewidzianych w [konwencji haskiej z 1980 r.](#)

Dziecku należy zapewnić rzeczywistą i skuteczną możliwość wyrażenia swoich poglądów, jeżeli jest ono zdolne do ich kształtowania. Osoba domagająca się powrotu dziecka również musi mieć możliwość przedstawienia swojego stanowiska. Jeżeli warunek ten nie zostanie spełniony, sąd nie może odmówić zarządzenia powrotu dziecka.

W stosownych przypadkach sąd może również zastosować środki tymczasowe lub zabezpieczające w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecka lub ułatwienia kontaktów z rodzicem domagającym się powrotu dziecka. Środki takie nie mogą bezzasadnie opóźniać postępowania w sprawie powrotu.

W trakcie postępowania sąd zachęca strony do rozważenia mediacji lub innych form alternatywnego rozwiązywania sporów, o ile nie jest to sprzeczne z dobrem dziecka. Więcej informacji na temat mediacji rodzinnej można znaleźć, klikając w link na dole strony.

W sprawach dotyczących odpowiedzialności (władzy) rodzicielskiej, w tym pieczy nad dzieckiem, właściwość zachowują sądy państwa członkowskiego pochodzenia dziecka.

3. Czy sąd w państwie, do którego dziecko zostało uprowadzone, może odmówić zarządzenia powrotu dziecka?

W przypadku stwierdzenia uprowadzenia dziecka sąd w państwie, do którego dziecko zostało uprowadzone, może odmówić zarządzenia powrotu jedynie wówczas gdy:

- pozostawiony rodzic faktycznie nie wykonywał prawa do pieczy nad dzieckiem w czasie uprowadzenia albo zgodził się lub później wyraził zgodę na uprowadzenie lub zatrzymanie dziecka (art. 13 akapit pierwszy lit. a) [konwencji haskiej z 1980 r.](#));
- istnieje poważne ryzyko, że powrót dziecka naraziłby je na szkodę fizyczną lub psychiczną (art. 13 akapit pierwszy lit. b) [konwencji haskiej z 1980 r.](#)). Nie można jednak odmówić zarządzenia powrotu dziecka, jeżeli zastosowano odpowiednie środki w celu zapewnienia ochrony dziecka po jego powrocie (art. 27 ust. 3 [rozporządzenia Bruksela II ter](#)).
- dziecko sprzeciwia się powrotowi (art. 13 akapit drugi [konwencji haskiej z 1980 r.](#));
- powrót nie był dopuszczalny w świetle podstawowych zasad państwa wezwanego dotyczących ochrony praw człowieka i podstawowych wolności (art. 20 [konwencji haskiej z 1980 r.](#)).

Nawet jeśli odmówiono zarządzenia powrotu, sądy państwa członkowskiego, w którym dziecko ma miejsce zwykłego pobytu, mogą nadal rozstrzygać w sprawie opieki, biorąc pod uwagę między innymi przyczyny odmowy zarządzenia powrotu. Każde orzeczenie zarządzające powrót dziecka podlega wykonaniu w pozostałych państwach członkowskich.

4. Co się dzieje, kiedy sąd zarządzi powrót dziecka?

Jeśli sąd zarządzi powrót dziecka, takie orzeczenie podlega wykonaniu w państwie członkowskim, w którym zostało wydane, zgodnie z prawem tego państwa.

Jeżeli dziecko zostanie następnie przewiezion do innego państwa członkowskiego, orzeczenie sądu zarządzającego powrót może zostać tam uznane oraz wykonane bez konieczności wszczynania nowego postępowania w sprawie powrotu na podstawie konwencji haskiej z 1980 r.

Prawomocne orzeczenie sądowe wydane w państwie członkowskim pochodzenia dziecka jest automatycznie uznawane i wykonywane w innym państwie UE bez potrzeby stwierdzenia wykonalności (zniesienie *exequatur*), pod warunkiem że sędzia wystawił odpowiednie zaświadczenie przewidziane w [rozporządzeniu Bruksela II ter](#).

Aby uzyskać szczegółowe informacje o konkretnym państwie, należy wybrać jego flagę.

5. Powiązane linki

- [Rozpatrywanie spraw o powrót dziecka przez organy centralne](#)
- [Znajdź organ centralny w swoim państwie i inne przydatne informacje](#)
- [Praktyczny przewodnik dotyczący stosowania rozporządzenia Bruksela II ter](#)

- [Ulotka – uprowadzenie dziecka za granicę przez jedno z rodziców](#)
 - [Mediacja rodzinna](#)
 - [Konferencja haska – sekcja „uprowadzenie dziecka”](#)
-

■ Ostatnia aktualizacja: 26/06/2026

Stroną zarządza Komisja Europejska. Informacje na tej stronie nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej, nie ponosi ona również odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane czy odniesienia na niej zawarte. Więcej informacji na temat praw autorskich odnoszących się do stron UE znajduje się na stronie „Informacje prawne”.